

Előfizetési árak:
 Egész évre 10 frt — kr.
 Félévre . . . 5 „ — „
 Negyedévre 2 „ 50 „
 Egy hóra 1 „ — „
 Egyes szám 4 kr.

DEBRECZENI ELLENŐR

Szerkesztőség:

és
 Kiadóhivatal:
 F. J. Jász, Simonffy-ház,
 a városházával szemben.

Hirdetések a legmérsékeltebb árszámítás mellett vétetnek fel.

Megjelenik mindennap, vasárnap kivételével.

A SZABADELVÜPÁRT KÖZLÖNYE.

A döntés küszöbén.

Debrecen, január 15.

(-s.) A liberalizmus döntő órája elkövetkezett, melyben most már a népképviselet törvényhozásának minden tagja nyíltan és határozottan színt vallani köteles, hogy híve-e vagy pedig ellensége a liberalizmusnak, hogy kívánja-e ennek diadalát ebben az országban, vagy pedig az ultramontanizmus uralmát látja-e szívesebben. A legnagyobb mértékben ellentétes irányzatok mérkőzéséről van tehát szó, melyek a törvényhozást és az egész országot két ellenétes táborra választják szét. Ez okból csakis természetes fejlődési processusnak lehet tartani azt, ami most minden téren végbe megy, hogy liberalisak és antiliberalisak egymástól külön válnak, még ha eddig egy hajóban eveztek is, mert két ellenkező irányban fekvő és különböző kikötőben akarnak horgonyt vetni.

Ez a természetes fejlődés megy végbe a nagy szabadelvű pártban, midőn most, az egyházpolitikai javaslatok törvényhozási tárgyalása küszöbén több képviselő annak kebeléből kilépett. És így, bármennyire örül is az ellenzéki sajtó minden egyes képviselő kilépésének — amit különben pszichológiailag teljesen érthetőnek és indokoltak tartunk, hogy az ellenzék ezen nem búsul — mégis mi ezt az örömet bizonyos tekintetben naivnak tartjuk. Az ellenzéki sajtó örömeinek

egyik legfőbb mozgató eleme — ugyanis az a hiedelem, hogy a Wekerle-kormány alatt váratlanul dől össze a fentartó erő, pedig hát Wekerle Sándor és miniszter társai igen jól tudták és előre látták, mert az orrukaál sokkal tovább látnak, hogy olyan nagyszámú testületben, minő a szabadelvű párt, olyan mélyreható kérdések, minők az egyházpolitikai reformok, bizonyos kiválást fognak előidézni. Sőt bizonyosak vagyunk abban is, hogy Wekerle Sándor ezt a kiválást amint nem becsülte túl, úgy nem is kicsinyelte, és jól tudta, hogy az sem az egyházpolitikai reformokat sem az ő kabinetjének helyzetét megdönteni nem fogja. És csakugyan 15—20 képviselőnek, mert legfőbb ennyire rughat az elpártolók száma (beleértve a még ezután várhatókat is), kilépése csakugyan nem alterálhatja a mai politikai helyzetet, melyben a legzsensialisabb és legfelvitágosultabb férfiakból álló Wekerle-minisztérium a legszilárdabb alapokon áll.

Egyébiránt a Wekerle-minisztérium nem azt tekinti céljának, hogy önmagát a hatalom polcán fenntartsa, hanem azt, hogy a kor haladása és a politikai szükség által megérlelt kérdések megoldásával a szabadelvűség eszméit megvalósítsa ebben az országban. Wekerle Sándor és társai nem a vörös bánszony székeket tekintik céljuknak, hanem magukat nagy eszmék szolgálatában álló hivatott tényezőiként és eszközeiként akarják beigazolni, s

ha ez még sem sikerül ne, akkor levonják magukra nézve a szülkségképeni politikai consequentiát. Ezt lehet politikai korrektségnek nevezni, de nem azt, amit az ellenzék a kilépések fölött nyilvánított örömeivel elárul, s ami ebben az örömben a maliciózus elemet képezi, minden áron csak a kormány bukására feni fogát oly annyira, hogy ennek mindent szívesen feláldoz, míg az egyházpolitikai reformokat is, dacára annak, hogy a függetlenségi pártok állandó programjában mindazon követelmények, melyek az egyházpolitikai javaslatokban teljesen megvannak valósítva, mint lényeges alkatrészek benne foglaltatnak, és dacára annak, hogy a nemzeti párt arról panaszkodik, hogy a kormány tulajdonképpen elplagizálta az ő programját, dacára tehát annak, hogy mindkét ellenzéki párt a liberalizmus érdemét privilegiúmként magának vindikálja.

Rövid idő alatt elfog dőlni, melyik erősebb, a kormány és a szabadelvűpárt közéleli politikája, vagy az ellenzék párttaktikai felfozása?

— A képviselőház ülése. A képviselőház tegnap délelőtt 11 órakor tartotta meg a karácsonyi szünet után első ülését, Bánffy Dezső báró elnöke alatt. Az ülés, a melyen a képviselők nagy számmal jelentek meg javarészt az elnöki előterjesztésekből állott. Bánffy üdvözlővén a házat, jelenti, hogy a király a ház üzevi gratulációit kegyesen fogadta, továbbá, hogy József főherceg a háztól jubileuma alkal-

A „Debreceni Ellenőr“ tárcája.

Poéták tréfája.

Ezt a verset hárman irtuk, mikor éppen pénzsűke bántott. R e v i c k y Gyula, a korán elhunyt nagy tehetség, K o m j á t h y Jenő, a kiváló esztétikus, jelenleg polgári iskolai tanár és e sorok írója. 1879-ben történt, Budapesten, a Kalap utca 14. számú házában, nálam. Nyárban irtuk, amint a címből is kitűnik.

Mikor pedig nekünk pénzünk nem volt, rendszeren D o l i n a y Gyula segített ki a bajból, aki mindig szívesen honorálta az ifju sági irataiba illő versecskét.

Ezuttal mindahárman éreztük a pénzhiányát, azért — amint illik — hárman irtuk meg a verset Dolinay Gyulának. Most bukkantam rá az irataim között, így hangzik:

Aratáskor.

- 1) Lekonyul a buza feje,
 Aratásnak van ideje,
 Béres-ember kaszát penget,
 Ugy vágja a sűrű rendet.
- 2) Hangzik a dal munkaközbe,
 A nagy kévét kötik össze.
 Izzad mind, de egy se bánja,
 Sárge kalászt egyre hányja.

3) Nap-fényes derű az égen,
 Leleszáll sugára szépen,
 Rámosolyog a munkásra,
 Mintha jó munkát kívánna.

4) Elindulnak nagy szekéren,
 Koszoru van közepében,
 Aratásnak koszorúja,
 Így mennek be a faluba.

5) A legvénebb béres aztán,
 A koszort felakasztván,
 Járnak aratási táncot
 Körüle vig arcu lányok.

6) Ha csorgott is verejtéke,
 Mégis pihenés a vége,
 S a béres pihenni dől le,
 A gond messze van ma tőle.

Kaptunk a versért a jó Gyulától hat forintot osztrák értékben, tehát strófájáért egy-egy forintot. Már nem tudom melyikünk írta alá, de az arát munka-arány szerint osztottuk fel. A mint az eredeti kéziratban látom, R e v i c k y Gyula írta az 1. 4 és 5. strófát egészen, annyit biztunk rá, mert azt ígérte, hogy traktálni fog. Ez tehát 3 frt Ugyan ő írta a 6. strófából 3 sort, ez 75 kr. Komjáthy Jenő irt a 6. strófában 1 sort, kapott ezért 25 krt. En irtam a 3. strófát egészen, a 2. strófát pedig Komjáthy írta, én és Revicky korrigáltuk; ka-

pott ő 50 krt, R. és én 25—25 krt. — Jutott tehát összesen

Revicky Gyulának: 4 frt. —
 Komjáthy Jenőnek: — 75 kr.
 Nekem: 1 frt. 25 kr.

Dolinay borzasztóan megörült a gyermek versikének, mi pedig jól mulattunk akkori magyarutcai tanyánkon Horváth bácsinál, a mikor meghívtuk Szabó Sándort, Koroda Pált és Somló Sándort is.

A minék már tizenhat esztendeje múlt. Revicky Gyula meghalt és elmult az a fiatalos jókedvünk, a mely nélkül tréfa nem szüethetik.

Az eredeti kéziratot — Revicky-émléknek — majd átadom egyszer valami kézirat-gyűjtőnek.

G—ne.

Katona-dolog,

— Irta: Grammaticus. —

Az egész városon végig zsongó kongással üt az óra. Mintha lelkiismeretbeli furdalást éreznék, figyelve hallgatok s számítom az ütéseket: egy . . . kettő . . . három . . . Tehát háromnegyed nyolc az óra. Kiürítem teás csészémet, egy pillantást vetek tákrömbe, nehogy esetleg félrecsuszott nyakendőm majd eltérje figyelmét valamelyik leendő „hazánk nagy fiá“ nak. Egykedvűleg nyulok sétatálcám

mából kapott gratulációért levélben mondott köszönetet. Hódolattal tudomásul vették. — A jelentésekből mindössze még az érdemes az említésre, hogy a szabadelvű pártból kilépett képviselők lemondtak a bizottsági tagságokról, amit a ház tudomásul vett. — Ezután Bethlen András gr. földmívelési miniszter bemutatta a Rábaszabályozásra vonatkozó jelentését, Perczel Dezső a mezőrendőri javaslatra vonatkozó bizottsági jelentést és Andreánszky Gábor b. a gazdasági bizottság jelentését a ház egyik alkalmazottjának nyugdíjazási ügyében. Szétsztyák és annak idején napirendre tűzik a jelentéseket. Végül az elnök előterjesztette javaslatát a ház munkarendjére nézve. Mindenekelőtt indítványozta, hogy az immár feleslegessé vált indemnyti javaslatot végleg vegyék le a napirendről. Azután javasolta, hogy február 17-én szerdán tartásuk a legközelebbi ülést s akkor a telepítési javaslatot vegyék tárgyalás alá. A ház e proposíciókat egyhangulag elfogadta.

— **Törvényjavaslat a postatakarékpénztárakról.** A kereskedelmi minisztériumban, mint értesülünk, a postatakarékpénztárakról új törvényjavaslatot dolgoztak ki. Tekintettel arra a körülményre, hogy pénzüzetek utóbbi időben a kamatlatat 3 és fél százalékra szállították le, a mennyt most a postatakarékpénztárak is fizetnek, a kereskedelmi miniszter a postatakarékpénztári betétek utáni kamatot 3 százalékban tervezi megállapíthatónak, annyival inkább mert nem akarja, hogy az a vád érje a postatakarékpénztári intézményt mintha pénzüzetekkel akarna versenyezni. A check és clearing forgalomban levő betéteknek 2 százalékában megállapított kamatait jövőre is fentartandónak véli a törvényjavaslat.

— **Belföldi hírek.** (M e g c á f o l t h i r) Francis Norbert országgyűlési képviselő táviratilag tudatja az O. E. vel, hogy a lemondásról keringő hír, minden alapot nélkülöz. (A p á r t o k s z á m a r á n y a.) A Magyar Hírlap következő számítás teszi. Az eddigi kilépettek leszámításával a szabadelvű pártnak most 218 tagja van. A pártönkivüliek a most kilépettekkel együtt 23-an vannak. A nemzeti párt tagjainak száma: 68. A függetlenségi párt két árnyalata összesen 93. Tehát azon esetben, ha a pártönkivüliek és az összes ellenzék a szabadelvű párt ellen szavaznának valamely kérdésben, ez utóbbiak több-

sége ma: 33. A szabadelvű pártból, amint állítják, még 8 képviselő fog kilépni. Az egyházipolitikai kérdésekben a javaslatok mellett az ellenzékéből a legrosszabb esetben is 40 képviselő fog állást foglalni. Ezáltal az egyházipolitikai javaslatok sorsa biztosítva van.

— **Külföldi hírek.** (A c s e h o m l a d i n a.) Bécsben híre jár, hogy Prágából és Bécsből detektívek utaztak Magyarországra, hogy Budapesten és Kassán az omladisták megurozott tagjait kinyomozzák. Kassán hír szerint már több elfogatás is történt. — (V a i l l a n t m e g k e g y e l m e z é s e.) Párisból jelentik, hogy Vaillant megkegyelmeztetése érdekében több képviselő aláírt folyamodványt, melyet Carnothoz intéztek, ez feleletlenül küldte az igazságügyminiszterhez, hogy a kegyelmeztési bizottság a többi aktákkal együtt vizsgálja meg.

Gyorsírászi viszonyok Angliában.

Debrecen, január 16.

A gyorsírászi igazi hazája Anglia. Nemcsak azért, mert a legnagyobb fejlődést az angol gyorsírászi mutatja s mert magában Angliában több gyorsírászi rendszer jelent meg, mint a világ többi részein együtt véve, hanem azért is, mert a legnagyobb elterjedést a gyorsírászi Angliában találta.

Jelenleg a legelterjedtebb a Pitman-féle gyorsírászi, a phonographia. Anderson Tamás „History of Short and“ című műve szerint 176 londoni laptudó-itó közül 94 Pitman, 48 Taylor, 9 Gurney, 7 Lewis, 3 Byrom, 2 Clive és Moat, 1—1 Mavor, Lovre, Graham, Bell, Bradley és Anderson rendszere és egy-egy saját készítette vegyes rendszer szerint ír, míg három csak közönségs írást használ. A 103 hivatásos gyorsíró közül pedig 3 Pitman, 29 Taylor, 16 Gurney, 5 Mavor, 2 Graham és 1—1 Fiedl, Guest, Lewis és Pocknell rendszerével ír. A legnagyobb elterjedést tehát Pitman rendszere találta.

A rendszer alapítója Pitman Izsák 1813-ban született Trowbridgeben, Wiltshire grófságban ahol atyja egy posztó-gyár felügyelője volt. A népiskolát bevégezve, ugyan e gyár irodájában, mint írnok működött. Már mint gyermek előszeretettel olvasta a klasszi-

kusokat. A gyorsírásziat 17 éves korában tanulta Harding rendszere szerint. E közben azonban a gépies írni hivataltal megúván, tanítói állást szerzett magának. 1842-ben „Ety-mography“ címmel Good S. A. társával együtt egy gyorsírászi rendszert adott ki. S mivel e korban a gyorsírászi művek még rendkívül drágák voltak, pld. Taylor könyvét 26 koronáért. Harding kicsiny füzetecskéjét pedig 12 koronáért adták, hogy a gyorsírászi megtanulását mindenkinek lehetővé tegye, elhatározta, hogy újból kiad egy kis gyorsírászi könyvet 2 oldalon, Taylor rendszeréből, amelyet 12 fillérért akart adni. Mivel azonban a kis műve nem talált kiadót, egy nagyobb munkát készített, amelyet 1837-ben adott ki „Phonographia“ címmel. Ez a világ legelterjedtebb gyorsírászi rendszere.

A phonographia a mértani rendszerek osztályába tartozik, ahol nem a hangzók, hanem a mássalhangzók lehető legegyszerűbb és legfolyékonyabb jelölése a főelv. A hangzókat nem jelzi, csak pontozással. Pont rövid függőleges jobbra és balra dülő vonalba s kis horgoskák jelzik a hangzókat. A gyorsírásziat alsóbb fokán csak a tőszótan, a magasabb fokú gyorsírásziatban pedig csak ritkán, a kevésbé gyakran előforduló szavakban jelzik a hangzót. Annál pontosabb azonban a mássalhangzók jelei mértani vonalak és negyedkörök, amelyek különböző fekvésük szerint más és más mássalhangzót jeleznek. Rendkívül leleményes dolog, hogy a zárt szótágra igen könnyen megtanulható külön jegyek vannak. Pld. a mássalhangzó felső jobb oldalán levő kis horog oly szótágot jelent, mely az illető mássalhangzóval kezdődik és „l“ betűvel végződik. Ha a kis horog a felső bal oldalán van, úgy a szótágot utolsó mássalhangzója „s“ így tovább. A mássalhangzó csoportok ily elméleti összeállítására képezi a rendszer fényoldalát.

Pitman rendkívüli buzgósággal fogott hozzá rendszerének terjesztéséhez. Körutazásokat tett az egész Angliában, mindenütt tanfolyamokat nyitva rendszeréből. Egy ilyen körutja alkalmával alapította meg Manchesterben a világ legnagyobb és legelterjedtebb lapját, a „Phonographic Journal“ t. mely még ma is az ő szerkesztésében jelenik meg Bath-ban, „The Phonetic Journal“ címen. A lap minden szombaton megjelenik 24 ezer példányban. Nagy negyedréz 24 oldal terjedelemben. Hivatatos lapja a National Phonographic Societynek és a

után lucsut veszek enyéimtól s sietve haladok a Muzsák hajléka felé. Amint a kapuhoz érek, egy hatalmas kézszorítás ébreszt fel álmodozásomból s egy dörgő hang kiált fülembe:

— Szervusz! Jó reggelt!

— Szervusz! De nini, te vagy, mit keresel itt!

— Jaj, barátom, katonadolog!

— Ugy?

S szemébe bámulok a leendő tábornok nagy urnak. Ő merőn néz vissza s tovább halad egy máris leendő tábornokkal. Utánuk vonul szeliden, de önérzetesen egyik kollegám...

De mit keresnek ezek itt ilyenkor? Katona-dolog? No szerencsétlen szerencsés, ki felett ezek ma tanácsot ülnek.

Bámulva lépek a közös szobába, a mely, bár öt perccel múlt háromnegyed, kong az ürességtől. Önkéntelenül végig megyek a szobán s kitánulok az utcára. Ime ott megy grandóz léptekkel a két hadverő s utánuk bandukol, lesütött fejjel az én nagytudomány kollegám. Ezek párbajsegédek bizonyára — gondolom magamban. De hát, kik a hősei? S tűnődve nézek a távozók után.

De nini! A másik oldalon, a kaszinó rácsos előkerítése közlül egy görnyedt alak bandukol előre. Soha sem tudom kiokoskodni, miért jár olyan görbén az én máris nagytudomány kollegám! Vagy egy könyvtárt hord a fejében s a vastag foliánsok huzzák úgy előre a fejét, vagy a gondok... igen, a gondok mert már javakorbeli agglégény, s soha sincs... önmagával megelégedve... De nini, mi ez? Cicero-köszönti Sokratet s ez meg sem emelint kalap-

ját. Ah így vagyunk? No, szegény Sokrates, ha csak bokádra kaptad az érdemjegyet boszniai hőstetteidért, ma a hátadból hasítanak szíjdat a muszkaverők!

De hátha nem is ő az az illető. Hisz sokratesi türelme soha sem hagyja cserben...

Nézem az órátáblázatot. S... S... Csütörtök... hisz csütörtök egész délelőtt „szabad napja“ van, délután is csak egy órája az az is szépírás. Na, ő az, bizonyára ő az! Kong... kong... kong üti a nyolcat. Sokrates sehol. Veszem kalapomat, megyek az osztályba.

— Gyerekek, mit is tanultunk a múlt órán? Ismételd Somogyi!

(Igaz! Szegény Sokrates most iszonyu drukkot állhat ki Nem szeretnék a bőrömben nyujtózokdni.)

— Jól van! Készoni, mikor nőnemű az s-sel végződő szó? Ugy van, jól van... például...

(Például, ha most megtalálják kardlapozni azt a szegény Sokratet. De úgy is kell neki, bizonyára végtelen türelme hozza ki valamelyik hadverőt nyugodt kedélyállapotából, mint ősi druzsája a feleségét!)

— A példa helyes. El tudnád-e mondani a kivételeket, Kubacska?

(Kivétel...! Hisz minden szabály alól van kivétel, hátha az én Sokratesem is kivétel fog tenni! Hátha megfordítva lesz a dolog s ő kaszabolja össze az urakat? Nem lehetetlen, hisz Boszniafoglaló hős Molinári volt ő is. Ugy van ő fogja össze...)

— Ne zavarj mindent ő sze! Mit is mondtál csak? Ismételd!

— Kivételek: fons, mons, pons...

(Igaz! Egy hidat kellett visszafoglalniok Boszniában. Az én Sokratesem, mint önkéntes hadnagy észreveszi a hid fontos-ágát rohamra vezeti meg izedelt száradját. Előre fiúk! s rohamléptekkel közelednek a hid felé...)

— Hát még...

— Turrens, runden, oriens és occidens.

(Igen occidens! Elbukott az én Sokratesem is, súlyos sebet kapva de azért a hidat elfoglaltak a Molinári s az „Alleröchste belobende Anerkennung wegen Tapferkeit“-ot a százados rakta zsebre, pedig egy fa mellől nézte az egész műveletet. Sokrates jóllakott a katonai dicsőséggel, lett belőle békét és szabadságot hirdető professzor.)

— Átmegyünk a semleges nemű szókra. Közülök „i“ tövűek...

(Hej! bizony olyan most az arca annak a Sokratesnek, mint egy jó hosszú „i“. Nem hiába, kritikus állapot. S aki majdnem betelgett egyszer Charon csónakjába, nem igen vágyik látni másodsor is a tisztelt révész ut bozontos pófáját.)

— I tövűek először az l végűek: pl. animal—állat...

(Ugy van, állat az ember, csunya, önző, durva, vad állat. Egy meggondolatlan szó, egy terdes tekintet s kész a párbaj, pedig az illetőnek esze ágában sem volt sérteni. De ha más sértésnek veszi? S ezek a tiszt urak olyan hamar megsértődnek!)

— Ismételd... Cicero... akarom mondani: Cinege!...

— Ugy van, helyes! Tovább a másik.

Phonetic S
tának s a
nak terjes
ban, kiadó
közli nag
nyomatás
gyorsíró a
földi hírel
lati és vit
matva, oly
tographia
közeli m

Ujál
Magazine
Herbert
1866-ban,
vasmányo
vitairás
írászi é
Levelezé
kivell szé
Novelette
hetenként
lapj is
Komoly é
myard „
ver Mc.
lapja: „
A „Facs
Phonogra
és a „Re
nyokat
gyorsírók
zatban.
„London
sében.
Legy
jelent me
óriási sz
vet és m
és „The
után. Pit
a melybe
ják. A r
Frigyes
rendszer
adásokat
fáradozni
rekvésne
ménye. I

(A
hagyja o
tudja!
kiállhata
nem lop,
demikus
dolog cs
„apára“
semmi u
rátomról
látta, b
letlenül“
Hátha é
„bosnyá

Iz
óráért s
tóm ily
rőtön u
hiába, c
tesemet.
keresem
a golyó
sértett,
sége;
tobaság
icki-vick
benőtt
mondom

is tüzté
a kellen
vagy ó
szerűbb
tudod.

Phonetic Socienek; czélja Pitman gyorsírászatának s a fonetikus írás, olvasás és nyomtatásnak terjesztése. A lap szerkesztősége Londonban, kiadó hivatala pedig Bathban van. A lap közli nagyobb vezércikket közönségs-írásu nyomtatással s minden számban egy-egy kiváló gyorsíró arcképét és életrajzát; bel és külföldi híreket s a mellékleten levelező, gyakorlati és vitairási gyorsírászat, typekkel nyomtatva, oly tisztán, hogy még a legkitünőbb autographia sem, sőt még az aczélmetszet is alig közelíti meg.

Ujabbán keletkezett lapok: „Shortland Magazine“, kiadja és autographálja Mr. J. Herbert Ford, alapította Pitman Frigyes 1866-ban, közöl történelmi és szépirodalmi olvasmányokat, gyakorlati és vitairással. Tisztán vitairással jelenik meg a „Tit-Bits“ című gyorsírászi élelclap, szerkesztője ugyancsak Mr. Ford. Levelezési írással jelenik meg Mr. E. J. Nankivell szépirodalmi lapja: „Phonographic Penny Novelette“. Diszesen illusztrálva jelenik meg hetenként Pitman szépirodalmi és humoros heti lapja is „Pitmans Shortland Weeky“ címmel. Komoly és tekintélyes szaklapok még R. Holmyard „National Phonographer“-je és Mr. O. Ewan Mc. Ewan kritikái, történelmi és tanügyi lapja: „Mc. Evans Phonographic Magazine“. A „Facsimile Reporting Notes and Monthly Phonographic Lecturer“, a „Reporters Journal“ és a „Reporters Magazine“ vitairási olvasmányokai közül, az első pedig csak kiválóbb gyorsírók eredeti stenogrammait közli hű utánzatban. Gyakorló gyorsírók rendszeres lapja a „London Phonographer“, Pitman szerkesztésében.

Legelterjedtebb Pitman tankönyve, 1882-ben jelent meg a 425-dik kiadás. E mellett persze óriási szakirodalmi is fejlődött csupán tankönyvet és módszertant nem írtak Pitman tankönyve és „The Phonographic Teacker“ című műve után. Pitmannak Bathban külön nyomdája van, a melyben egyedül az ő lapját és műveit nyomják. A nyomdát és a könyvkereskedést testvére Frigyes vezeti. Benn Amerikában terjeszti a rendszert s ott fivére tankönyvéből önálló kiadásokat nyomtat, Jakab pedig Ausztráliában fáradozik a rendszer terjesztésén. Ily buzgó törekvésnek azután meg is van a maga eredménye. E mellett ingyen osztogatnak egy rend-

kívül csinosan kiállított 32-edrét alakú kis könyvet, melynek címe: „Pitmans Shortland its uses and Advantages“ címmel, a melyből mindenki megtanulhatja a phonographia elemeit.

Pitman kezdetől fogva élénk levelezést folytatott tanítványával s 1843-ban egy levelező társaságot alapított a melyből a világ első gyorsíró egylete, a „Phonetic Society of Great Britain and Ireland“ nőtt ki magát, a melynek Jokohamatól kezdve St-Franciskóig vannak tagjai minden nemzetből, a chinaiból úgy, mint a magyarból.*

Tekintélyes egyesület még a „National Phonographic Society“ is.

A gyorsírászat tanügye egész más, mint a kontinensen. Az iskolákban nem tanítják a gyorsírászatot, hanem a phonographia számára külön iskolák vannak. Legtekintélyesebb Pittman intézete: „The Metropolitan School of Pitmans S. shorthand, (Typewriting and Business Training College)“, Londonban (27. Chancery Lane.) A főtanító Bernard de Bear, a segéd tanító pedig T. C. Nicholson. Hölgyeknek vannak és gyermekeknek külön-külön tanfolyamok vannak. Rendszeres tantárgyak: Shorthand (gyorsírászat) Typewriting (gépirás), Book-keeping (könyvvézetés), Languages (nyelvek), Civil Service (polgári szolgálat) pl. posta szaktanfolyam, képesítéssel a közgazdasági hivatalokra és Appointments (irodavezetés).

Az angol parlament gyorsíródjában nem a Pitman-téle, hanem Gurney rendszerét használják, mely sokkal kevésbé használható s még a mult századból ered. E sajtóságot körülmeny oka abban rejlik, hogy a Gurneyek valamelyik őse még a mult században szabadalmat nyert a gyorsíródjára s azóta a parlamenti gyorsíródjára még mindig a Gurney család kezében van s évenként 6000 font sterlinget jövedelmezvén, az utódok csupa hálából is a szép apa rendszerét követik. Jelenleg kilenc Gurney van a gyorsíródjában s így nem remélhető, hogy Pitman rendszere egy hamar tért foghódítani az angol parlamentben.

Említésre méltónak tartom még, hogy az angol gyorsírók soha ceruzával nem írnak, hanem az u. n. „fountain pen“-nel, az az oly író tollal, a melyet nem kell tintába mártani, hanem a tollszárból folyik a tinta. Legcélszerűbbnek mondják a Mabie Todol & Bard-téle „Swan“-tollat, a melyvel egy töltséből harminc órán át lehet írni; ára 11 korona.

Gabblersberger művei Kis-Ázsiában, Markovics Iván iratai közt hátra maradt a gyorsírás megteremtőjének Bezenek A. tanárnak egy levele 1892. év június 13-ról, melyben közli Markovitsal, hogy Gabblersberger rendszerének bolgár átütője immár Kis-Ázsiába is be van vezetve, a hol egy kapucinus rendi szemináriumban Budjában 6 bolgár szeminárista számára Plocidus P. nyitott tanfolyamot.

Irodalom — Művészet.

Egy magyar sportlap jubileuma.

Tíz éves főállását jubilálja a Budapesti megjelenő „Herkules“ című testgyakorlati és sport-közöny, melyet 1884-ben Porzolt Kálmán a „Nemzet“ főmunkatársa és Porzolt Jenő tanár alapítottak, s mely azóta igen jelentékeny szerepet játszott a magyar sportvilágban és sok hasznos szolgálatot tett a testi nevelés ügyének. E lap sohasem volt egyszerű újságvállalat, mely krónikába szedi a sportvilág napi eseményeit s előfizetőket fogdos a maga megélhetésére. A „Herkules“-t egy kulturpolitikai program megvalósítására agitációs eszközül teremtették szerkesztői, nem törődve az újságvállalat anyagi boldogulásával. Ennek tulajdonítható, hogy a „Herkules“ mint újságvállalat tíz esztendőn keresztül ezekre menő deficittel járt; de mint kulturpolitikai fegyver fényes győzelmeket aratott. — Ez a kulturpolitikai program, melynek keresztülvitelére a lap alapították, a magyar nemzetiség szellemének érvényesítését tűzte ki feladatául a testedző sport és a testi nevelés terén s inauzurálta a magyar nemzeti testgyakorlatot. Sportvilágunkat ugyanis tíz év előtt a német torna s az angol atletika egymással ellentétes és tölünk idegen rendszerek domináltak. „Herkules“ s az a körül csoportosult szakírók főtörkvése volt a két rendszert egymásba olvasztani, s ebből kifejleszteni a nemzeti testgyakorlat, mely az emberi testnek természetes módon való edzését űzi, lehetőleg a szabad természetben kevés tornaszerezrel s a játékoknak, az uszásnak, gyaloglásnak, labdázásnak korcsolyázásnak és más erősítő sportnak a tornatanításba vonásával. — Ez iránynak diadalát űli most a jubiláló „Herkules“ melynek tíz év előtt föllíltott programjából ma már a következők megoldottak: az iskolai tanításba miniszteri rendelettel bevitettek a természetes testedzésnek módjai, az uszás, a korcsolyázás, kiterjesztetett a játék, rendezettek országos tanulói tornaversenyek, s a mi ezeknél lényegesebb, bevitettek minden egyes intézet tornatanításba, mint a testi nevelés állandó eszköze a verseny; megkezdett a tornatanárképzés reformja, a tornatanárok fizetésének szabályozása a testedző sport tanítása az egyetemen stb. A testi nevelés századokra kiható gyökeres reformálását a most jubiláló „Herkules“ indította meg minden egyes reform-eszmét a lap vetett föl vagy érlelt meg; de a szerkesztők a lapon kívül is külön emlékiratokban sürgették a közoktatási kormányt e reformok keresztülvételére, ők nyerték meg ez ügynek Berzevics Albert államtitkárt, ki aztán élére állt a mozgalmaknak s keresztülvitte Csáky Albin grófnál tornaanketteket s a tornaügyi rendeleteket. A „Herkules“ szerkesztői ezeken felül versenydíjakat is tűztek ki, a lapot az iskoláknak és sportegyleteknek ingyen küldötték, számos sportegyletet alapítottak s a „Herkules-könyvtár“ című vállalattal megvetették a magyar testgyakorlati irodalom alapját. Porzolt Jenő ugyanis megírta az első s ma is egyetlen magyar szakmunkát a korcsolyázásról. Porzolt Lajos az első és egyetlen magyar könyvet a labdajátékokról, az első rendszeres tornakönyvet stb. Növeli mindeme alapvető és reformáló munkásság erkölcsi értékét az, hogy tíz éven keresztül teljesen önzetlenül fejtették azt ki. A „Herkules“ szerkesztői most a lap jubileuma alkalmából betekintést engedtek a budapesti sportegyletek képviselőinek a lap működésébe s azok most egy okmányban hozzák a sportvilág tudomására a Porzolt testvérek példátlan áldozatkészségét, melyel tíz éven át nemcsak hogy ingyen dolgoztak, hanem még több ezer forintot fizettek nemes ambíciójukra. Érdekes a dologban, hogy még egy író és egy tanár ily nagy áldozatot hoznak a sport ügyének s a testi nevelés reformjának, addig az a hatvan magyar sportegyletet, amely hivatalos közlönyül választotta a „Herkules“-t, nem érezte azt az erkölcsi kötelességet, hogy a maga részéről is áldozatot hozzon. A közokt. kormány is, melynek pedig a lap és szerkesztői kiváló szolgálatokat tettek, csak egy ajánló rendeletet adott ki még Trefort életében a tankerületi főigazgatókhoz és tanfelügyelőkhez.

A „Herkules“ ma is tíz év előtti formájában és szellemében jelenik meg, azzal a különbséggel, hogy tartalma még változatosabb, illusztrációi még szebbek s eddigi rovatain (torna, atletika csónakázás, uszás, vívás, korcsolyázás, velocipedezés, turista sport stb.) kívül a vadászatra is kiterjed. Előfizetési ára azonban ma csak félannyi, mint tíz év előtt volt, ma ugyanis egész évre csak 4 fnt, tehát nemcsak a legjobb, hanem egyszerűsége miatt a legolcsóbb sportlap is az országban. Melegan ajánljuk a sportsmanok, vadászok, tornatanárok, sportklubok, iskolák és casinók figyelmébe.

Színház.

* Századik előadás — ez jubiláris szám!

Azonban — szerencsére — nem kell jubilálni, mert csak Sztrögföt adták tegnap a vásári közönség kedvéért és annak nagy gaudiumára. Az előadásról különösebb megjegyezni való nincsen.

* Az egyesület magyar tagjai: dr. Günther Antal és Szabó László.

(Ah, de reményem, hogy Cicero nem hagyja cserben szegény bölcsész társát. De ki tudja! Ezek a bölcsészek mindig veszekedő, kiállhatatlan fajzat voltak! Egyik a másiktól nem lop, hanem csak... hogy is mondják az akadémikusok? ... plagizál, s mikor kisű, hogy a dolog csakugyan „valószínű“, ráfogják a szülő „apára“ is, hogy az is csak plagizált. Hja, semmi új a nap alatt! Még az én Cicero barátomról is kisű, hogy egykor bár színét se látta, bosnyákverő Molinári volt s csak „véletlenül“ maradt ki a kitüntetettek sorából. — Hátha éppen csak azért is bemártja most a „bosnyákverőt“! Ugy kell neki, hadd üss...!)

— Ut az óra, fiuk, a jövő órán folytatjuk.

Izgatottan veszem kalapomat. No ezért az óráért sem adnék egy fabatkát. Ha a főigazgatóm ilyenkor toppana be az órára, tudom rögtön utalapot köttetne a talpam alá. De hát hiába, csak nem hagyhatom szegény Socratesemet. Ugy van, nem hagyom! Megyek, felkeresem, megmondom, ne tegye ki magát újból a golyó céltáblájának; kérjen bocsánatot ha sértett, bátorságát úgy sem vonja senki kétségbe; hisz nem békében tűnik ki a hős s ostobaságért csak nem fog párbajozni minden icki-vicki hadnagyoskával, arra már eléggé benőtt a feje lágya! Ugy van, megyek, megmondom... De nini!!

— Kedves Cicero barátom uram, mikorra is tűzték ki az időt?

— Már mint mi?! De már a bank azt a kellemes foglalkozást nem bizza másra! Fizess vagy óvatolnak! Én és Socrates barátom célszerűbbnek tartottuk az elsőt, hisz ugyanis csak tudod... a hadnagy urék... elsejéig.

* **Színház.** Holnap, szerdán K. Kopácsy Juliska betegsége miatt „A királyfogás” helyett a „Dolovai nábob lánya” kerül színre.

* **Ma este** a hirdett „Ripwan Winkle” helyett, minthogy a katonai zenekar szolgálati okokból akadályozva van a közreműködésben Muray Károly „Pezsgő” című vigjátéka kerül előadásra. A főbb szerepeket Lubinc J. Horváth Paula, Bogyó L., Locsarekné, Kiss Irén, Krémer, Tapolcai, Péchy, Püspöki játsszák.

A „Kis Baba”, Pusztay új bohózatos vigjátékának pénteken lesz a bemutató előadása. A bonyodalomban rendkívül ügyes és kacagtató darab remélhetőleg nagy tetszésben fog részesülni.

* **A színház igazgatósága** a következő rég nem adott darabokat tűzte ki előkészületre: 47. c. z. k. Figaro házassága, Jó falusiak, Brankovics György, Egy milliő, (francia vigjáték) Szigetvár, vértanúk, Szépjuhász stb.

* **Tiszay igazgató** pár napra a fővárosba utazott, új darabok beszerzése és hivatalos dolgok elintézése végett.

Helyi hírek.

Tájékoztató.

Lapzárta mindennap d. u. 2 órakor, csak esetleg hétfőn később.

Kéziratok visszaadására a szerkesztőség nem vállalkozhatik.

A kir. tábl. hivatalos órák a segéd- és kezelő-hivatalokban d. e. 8-12. d. u. 2-5 óráig tartanak. — Az igtató, kiadó-hivatal és az irattár a felelők felvilágosításokat át hétköznapokon d. e. 9-11. d. u. 3-4 óra közt; vasárnapokon és ünnepnapokon d. e. 10-11 óra közt.

A m. kir. meteorológiai intézet időjelzése a debreceni távirtdahivatalnál január 16-án: változás nem várható.

A debreceni állami időjelző állomás jelentése, 1894. január hó 16-án reggeli 7 órakor Hőmérséklet 10. C. fok. Légnymás 773.1 millim. Szélirány szélcsenél Csapadék tegnap reggeli 7 órától ma reggeli 7 óráig — millim. Ugyanezen idő alatt legmagasabb hőmérséklet 10 fok. Legalacsonyabb hőm. — 8 fok.

Nyilvános olvasóterem a kollégiumban, nyitva van hétfőn, szerdán, szombaton d. u. 3-6-ig.

Anyakönyvtár a kollégiumban a közönségnek nyitva van pénteken délelőtt 11-től 12-ig.

A Göncy-egyesület „Otthon”-a (Keresk. Akad. földsz.) nyitva vasárnap d. u. 3-tól esti 9 óráig. Találkozások ugyanott szerdán és szombaton délután 3 órától 5-ig.

Muzeum a kollégiumban nyitva van vasárnaponként d. e. 10-től 12-ig.

Séta-hangverseny a Margit-fürdőben minden vasárnap d. u. Rendezi a katonai zenekar.

Január 17. d. u. 5-kor Kerpely Kálmán gazd. tanint. tanár felolvasása a gazdasági gépekről.

Színházi előadások kezdete este 7 órakor.

Január 20. d. u. 5 órakor az orvos gyógyszerészegylet közgyűlése.

Január 21. A „Zion” közgyűlése d. e. 10 órakor a „Frohner” szállodában.

Január 23. Állami mének kiosztása Debrecenben.

Január 24. Buday József gazdasági felolvasása d. u. 5 ó. a dohánytermelésről és kezeléséről.

Január 25. Városi közgyűlés.

Január 27-én esküdtársi tárgyalás (Sztán Péter Ujlaki Antal hírlapíró ellen.)

Február 10. d. u. 5-kor Szeles Mihály gazd. tanint. tanár felolvasása.

Február 10-én esküdtársi tárgyalás (Veres Lászlóné Vértési Gyula és L. Hornyák Viktor ellen.)

Február 15-én esküdtársi tárgyalás. (Csurka János és Mannó Kálmán Papp László ellen.)

Farsangi naptár.

Január 17-én. A szizmadia iparos ifjuság bálja a Koronában.

Gazdászok táncestélye. **Január 20-án,** az „Arany Bika”-ban.

A függetlenség kör bálja **Január 20-án** a „Koroná”-ban.

Az „iparoskör” téli táncvigalma, **Január 21-én** az „Arany Bika” disztermében.

A Polgári kör bálja **Jan. 27-én** a Bikában.

Acs-bál a „Margit”-fürdő disztermében, **Jan. 27.** Szabó „unkák” szakegyletének táncestélye **Jan. 28-án** a „Margit”-fürdőben.

Február 1. A vasúti üzletvezetőségi tisztviselők bálja az egyetem javára, az „Arany Bika” disztermében.

A debreceni jótékony nőegylet kartinbálja **február 3-án.**

A debr. iparos ifjuság önképző együletének zárt-körü táncvigalma **február 3-án.**

A közműves ifjuság táncvigalma a „Margit”-fürdő disztermében, **február 3-án.**

Az Evang. filléregylet tea estélye az „Arany Bika”-ban, **február 10-én.**

A fodrászok táncvigalma a debreceni egyetem javára, a „Margit”-fürdő disztermében **február 11-én.**

A zsidó ifjuság iskolá bálja az „Arany Bika”-vendéglő disztermében **február 17-én.**

Hangverseny a debreceni egyetem és az EM KE javára a színházban **február 23-án.**

Előfizetési felhívás.

A „Debreceni Ellenőr” előfizetési ára:

Egy évre	10 frt — kr.
Fél évre	5 „ — „
Negyed évre	2 „ 50 „
Egy hóra	1 „ — „

Lapunk gyors kihordására minden erőnk-ből törekszünk. Kérjük előfizetőinket, hogy az előfizetési összegeket mielőbb beküldeni sziveskedjenek.

A „Debreceni Ellenőr” kiadó-hivatala.

A „Civis” naptár még folyton kapható úgy a Csokonai nyomda és kiadó részvénytársaság irodájában, valamint minden könyvkereskedésben.

— **Debreceni egyetem.** Megint egy hajdúváros példás áldozatkészségéről adhatunk hírt. H-Vámos-Pécs község képviselőtestülete szombaton tartott tisztújító közgyűlésében Ferency Elek főszolgabíró indítványára nagy lelkesedéssel **kétezer** koronát szavazott meg az egyetemre. Sok ilyen derék község kellene a Tiszántul s akkor hamarabb létesülne a debreceni egyetem. Elismeréssel kell adoznunk Ferency Elek főszolgabíró nemes buzgalmának, a ki eddig a járásához tartozó következő községekkel szavaztatott meg nagyobb adományokat egyetemünkre: B-Ujváros 5000, Hadház 4000, Dorog 2000, V-Pécs 2000 és Csege 1000, összesen 14 ezer koronát. — Lapunk szombati számában a debreceni egyetem javára Buday János szegedi kir. ítélő táblai bíró ur által beküldött 410 korona adomány felsorolásánál Veres Gábor szabadkai lakos 10 korona, özv. Jakobcsics Imréné urnő szintén szabadkai lakos 20 korona és Veres Károly szegedi lakos 10 korona adománnyal tévedésből kimaradván, midőn ezt helyreigazítanánk, fogadják a nemesszivű adakozók szép tetteikért elismerésünket.

— **Adomány a debreceni dalegyletnek.** Ungvári Andor ur a debreceni dalegyletnek elnökségéhez következő levele kíséretében 50 forintot küldött el: Tekintetes Elnök Ur! A fumei országos dalár ünnepélyen a debreceni dalegylet mint versenyző közreműködővén, tudatában annak, hogy az utazási és napi díj költsége az egylet pénztárát nagyon megterhelik s tudva azt, hogy a dalegyletnek ily nagy költség fedezésére rendelkezési alapja nincs, áthátva a nemes ügy iránt érzett érdeklődésemtől, a dalegylet iránt eddig is tanusított s ezután is tanusítandó vonzalmamtól: van szerencsém a fumei dalünnepély költségeinek fedezésére ezenen 50 azaz ötven forintot tekintetes elnök ur kezeihez juttatni, kérvén ezen összeget e célra az egylet pénztárába beutalni.

Dalegyletünknek fényes multja reám is mint Debrecen város polgárára folyton jeleső örömmel telt hatással volt, kívánom hogy ezuttal is szaporítsa egygyel a már eddig kivított babérokat, s tegye Debrecen városa nevét hazánk minden részében elismertté és kitünővé a dalügy terén. Nagyrabecsülésem és tiszteletem mellett vagyok: hazafias üdvözléssel. Debrecen 1894. január 15. U n g v á r i Andor.

Fogadja az adományozó fentebbi nagylelkű s nemzeti dalügyünk iránti dicsegetes érdeklődéséről tanuskodó tényéért ez uton is elismerésemet és köszönetemet. Debrecen 1894. Jan. 15. Dr. M a g o s s György, dalegyleti alelnök.

— **Teljes tanácsülés** lesz holnap d. e. grót Dégentel József főispán elnökelete alatt.

A tanács a január 25 d kére kitűzött közgyűlés tárgyait készíti elő.

— **Trachoma-járvány-orvosok.** A novemberi városi közgyűlés a trachoma járvány e fogatása céljából tudvalévőleg két hatósági trachoma-járvány orvosi állást rendszeresített. — Ezeket tegnap töltötte be a tanács, megválasztván dr. Tihanyi Sámuel és dr. Somogyi Zoltánt.

— **Hosszu kártyaélvezetnek szomorú vége.** A mostani nagy vásár alatt egyik debreceni kávéház külön helyiségében három nap és három éjjel egy folytatásban ferblizett egy többnyire vidéki sertés-, marha- és terménykereskedőkből álló kompánia. Utójára leapadt a díszes társaság két személyre. Egy ny regyházai sertéskereskedő meg egy szintén idegen illetőségű marhakereskedő, ki különben is ösmeretes szenvedély-s. kártyázó, küzdöttek meg egymással. A sertéskepec előtt 500 frt hevert csupa tízes bankókban, pénzének utolsó romjai. A marhakereskedő, ki szintén igen sokat vesztett a hosszú játékokban, egyszer csak felkapta partnere elől a bankócsomót, zsebregyúrte s dacára annak, hogy a sertéskereskedő megfogta a kabátját, heves dulakodás után a pénzzel együtt — megugrott. — A károsult fél ügyvédje utján az ügyészséghez fordult.

— **A városháza építése.** A belügyminiszter közelebb jóváhagyta a városi közgyűlésnek azt a határozatát, mely szerint a város házának két emeletre építési költségeit az e célra takarékpénztárban lévő 230000 frtból fedezi a város. E miniszteri engedély folytán a városi tanács tegnap tartott üléséből felhívta a mérnöki hivatalt, hogy a városháza mostani épületének fénykép fő vételeit, alaprajzait keresztmetszeteit mutassa be valamint a terv készítésére vonatkozó pályázati hirdetmény szövegét minél előbb állítsa össze.

— **Honvéd csapat órház Debrecenben.** A honvédelmi miniszter tudvalévőleg az iránt kereste meg tavaly Debrecen város közönségét, hogy 25 évre biztosított évi bér ellenében hajlandó-e 60-70 ezer frtba kerülő csapat-kórházat építtetni a honvédség betegei számára. A város kevésnek találta a megajánlott bért s tekintettel a házipénztár súlyos megterheletésére is, fölterjesztésében azt válaszolta, hogy a honvéd kórházat nem építi fel. Ez év elején új fordulatot vett az ügy. A helybeli állomás parancsnokság arról értesítette a várost, hogy most már maga a honvédelmi kormány saját költségén felépíti a kórházat, ha a város a kórház mellett lévő üres telket e célra átengedi. A városi tanács sietett tárgyalni az új megkeresést s tegnapi üléséből javasolni fogja a közgyűlésnek, hogy a város a kijelölt területet engedje át honvéd kórház helyéül.

— **A színház átengedése.** Az egyetem és az Emke javára rendezendő hangverseny részére a városi tanács tegnap tartott ülésében a színházat átengedte oly feltétellel, hogy a rendezőség tartozik az illető tűzkárbiztosító társaságok beleegyezését is kieszközölni a hangverseny tartásához.

— **Előjárók választása.** A b. újvárosi járás községei mindegyikében megtörtént már az előjárók választása. Legutó jára V. Pécs ejtette meg a tisztújítást. A közgyűlésen Ferency Elek főszolgabíró elnökölt. A választás teljes rendben folyt le a következő eredménnyel: Főbíróvá Kovács Lajos, törvénybíróvá Kovács János, gazdává Boda Imre, adószedővé Bálint János és kögyámmá Deák Gábor választatott meg. Esküdtek lettek a következők: Fagyal Imre, Tóth Sándor, Papp Imre és Bánvai Lajos.

— **Egy család meggyilkolása Szatmáron.** Debrecenbe ma több magán távirat érkezett Sporny Gyula ismerőseihez, amely szerint Szatmáron, tegnap Sporny Gyula családját: feleségét és gyermekeit meggyilkolták. A vakmerő gyilkosság gyanúja egy nőre irányul. Sporny sokan ösmerik Debrecenben, mert több kávéházi üzletben huzamos ideig volt alkalmazva. Sőt egy ízben a „Zöldfa” című kávéháznak tulajdonosa volt.

— **Uj dandárparancsnok.** A 39. és 37. gyalogezredek új dandárnoka, báró **S c o t t i** ezredes, a ki **H o l u b** tábornok helyét foglalta el, tegnap a 39. gyalogezred megszemlélése végett Debrecenbe érkezett. Ma megvizsgálta a kaszárnyákat és szemlét tartott a legénység felett, holnap az irodákat fogja meglátogatni. A dandárnok tiszteletére a község hadsereg helyben állomásozó tiszti kara ma este bankettet rendez az Arany Bika vendéglő földszinti termében, ahol a katonák zenekar fog játszani, s ezért maradt el a színházban a ma estére hirdetett „Rip van Winkle“ operette előadása.

— **A „Jó egészség“** című naptár terjesztésére hívta fel a vallás és közoktatásügyi miniszter a kir. tanfelügyelők útján a népiszkolai tanítókat. E népies modorban írt elbeszélései és versei tanácsával az egészséges életmód, — építkezés és gyermekápolás tekintetében jótékony hatású naptárt az országos közegészségügyi egyesület adja ki.

— **A debrecen — német vasút** építéséhez szükséges fégláskerti és szepespusztai földek tulajdonosaiul tegnap kezdték meg a kisajátítási eljárást **Tóby István** közigazgatási bizottsági tag elnöke alatt. A város részéről **Ábrahám László** t. főügyész volt jelen a magán birtokosok jogi képviselője **Márk Endre** ügyvéd, **Sesztay Károly** nyiregyházi ügyvéd kisajátítási jogbiztos helyett dr. **Sárosy Sándor** ügyvéd volt jelen. A birtokosok nagy számmal jelentek meg. — Megállapodásra azonban nem juthattak, mert a kisajátítási jogbiztos a fégláskerti szőlőföldek □ öléért a tulajdonosok által kért 2 frttal szemben 25 krt. a szepespusztai földek □ öléért pedig a kért 50 kr helyett 15 krt ígért. Így valószínűleg bírói eljárás alá kerül az ügy. A tárgyalást ma délután folytatják.

— **Váltóhamisító.** Az Alföldi takarékpénztárhoz tegnap egy 200 forintról szóló váltót vittek be leszámítolás végett. A váltón elfogadónak **Kovács Lajos** név volt jegyezve, kibocsátóként pedig **Lamprecht Frigyes** pékmester szerepelt. A ki a váltót bevitte, gyanus volt a pénztárat hivatalnokai előtt, s azt mondták, hogy később jöjjön a pénzért. Ez alatt értesítették **Lamprecht Frigyes** pékmestert, a ki a váltót hamisnak mondta. — Várták aztán a deliquent, de az nem ment el a pénzért. A gyanu **Jenigár József** péksegédre irányul, ki **Lamprecht** volt alkalmazva; kétségen kívül ő követte el a váltóhamisítást, mert munkakönyvének hátrahagyásával tegnap eltűnt a városból. A rendőrség köröztetti.

— **Uj rend az állami tanítóképezdekben.** Az utóbbi időkben gyakorta előfordulni szokott eset az, hogy az állami tanító- és tanítónőképezdekben a tanév elején a felvételre jelentkezők közül többen anyagi helyzetükkel nem is számolva, — bizonyos előre kikötött évi díj fizetése mellett a képzési köztartásba felvétetik magukat, — a nélkül, — hogy ezen elvállalt kötelezettségüket aztán a tanév végéig teljesíteni képesek is volnának. — Sokan azon szándék, illetve ürügy alatt jelentkeznek a képzési felvételre, hogy részükre a tanév folyamata alatt mérsékelt vagy talán egész kedvezmények fognak biztosítottatni. A vallás és közoktatásügyi miniszter az államkincstár érdekeinek megóvása céljából ennek végét akarja szakítani s rendeletet adott ki, mely szerint ezen a fizetésre kötelezett állami tanítóképezdekben a tanítókra nézve tanév közben utólagos engedményeket tenni nem fog és hogy a fizetés kötelezett és fizetni nem képes növendékek a karácsonyi évharmaddal már az illető állami tanítóképezdekből kilépetteknek fognak tekintetni.

— **Toloncstatisztika.** Az 1893. év második felében, júliustól december végéig eltoloncoltatott Debrecenből a rezőrendőrség 102 férfit, 67 nőt, a városon keresztül toloncoltatott 146 férfit, 41 nőt; kényszer-utlevéllel kiutasított 99 férfit, 46 nőt, összesen tehát 502 csavargótól szabadult meg város.

— **Betöréses lopás.** Ma éjjel **Pacelt János**nak a kistempóm melletti bazárépületben levő virágkereskedő üzletébe ismeretlen tettes vagy tettesek behatoltak, onnan körülbelül négy forint értékű aprópénzt és több kisebb ingókat elloptak. A tolvajnak még estefelé be kellett lopóznia a pincébe, mely a bazárépületben levő boltoknak raktárhelyiségül szolgál, s az ajtaja egész nap nyitva van. Minden boltoknak kulcsa van a pince főbejáratához, a mely a sötét pincébe vezet. Innen jobbra-balra nyílnak a raktárpincék ajtói, s ezek közül — mikor minden elcsendesedett — az addig rejtett helyen levő tolvaj betörte a **Pacelt János** raktárának ajtaját. Ott nem talált semmi neki való értékes tárgyat, felment tehát a boltba vezető lépcsőn és a csapó ajtót nyitva találta. Így jutott a boltba, ahol azonban a szép virágokon és magokon kívül nem sok elvinni valót talált, mert az üzlettulajdonos a nagyobb összeget rendesen elviszi magával, csak az apró pénzt hagyja ott. A rendőrség nyomában van a tolvajnak.

— **Gyógyszerészi oklevelek.** Hieronymi belügyminiszter elrendeli va amennyi törvényhatóságnak, hogy szükségesnek látja, miszerint az 1892 évi 71.016 sz. a kelt rendelet, mely a gyógyszer-részemesteri oklevél elnyerése után eltöltött két évnek az oklevélre záradék gyznánt történendő reávezetéséről szól, csupán azon gyógyszerész mesterekre vonatkozik, kik oklevelüket az 1892-3 tanévtől kezdődőleg nyerték. Ennek előírása azon gyógyszerészek, kiknek az említett évtől kezdve nyert okleveleiken a két évi segédi idő eltöltése igazolva nincs, érvényben lévő oklevél birtokosának nem tekinthetők, és minőségi tekintetében az érvényes bíró (1893—4 tanév előtt szerzet) oklevél birtokosaival nem egyenjogúak. Ennek kapcsán gyógyszer-tartár nyithatására és önálló kezelésére csak oly gyógyszerészek vannak hivatva, kik az állam által az említett alapon érvényesnek elismert oklevéllel bírnak.

— **Elvesztett.** Egy fekete, fehér pontos **Christa** névre hallgató vizsla tegnap elveszett. Megtalálójá, ha a csapóutcai „Paris“ kávéházba elviszi, illő jutalomban részesül.

— **Nyilvános köszönet.** Kedves kötelességemnek tartom azon jószívú adakozóknak közvéleményét, kik 1892. évi szeptember óta a jótékony nőegyesület árvaháza részére adakoztak vagy valamilyen jótékonyt gyaroroltak. **Ferency Gyula** kéményseprő mester valamint évek óta egy ezen idő alatt díjmentesen tisztította a kéményeket, sőt nemcsak az árvaház épületében hanem a szembetegek hajóutcai telepén is. **Szabó Kálmán** sz. Fráter **Etelka** egy új kovácsolt vaságy, hasonlóan felszerelve egy új kovácsolt vaságy, hasonlóan felszerelve 50 frt. érték **Berger Henrik** 2 szekér szalma, 50 frt. érték **Berger Henrik** 2 szekér szalma, virággyökök. **Ruhaneműt** adtak: **Szabó Kálmán** sz. Fráter **Etelka** egy gyermek részére fehérneműt, 6 rendruhát, 4 pár cipőt. **Patay István** sz. **Kállay Teréz** több drb. használt ruha **Kovács Lajos** 2 drb. házi kabát. **Székely Málvin** bánthunyadi felsőleányiskolai tanítónő 1 kabát, 2 kötény, 2 ruhadarék, 1 kalap 1 ruha, 1 kendő, 2 pár cipő. **Élelmi szert** küldtek: **Jóó István** sz. **Ujvári Györgyné**, **Kovács Lajos** sz. **Juhász Józsefné**, disznóölésből aprólék **Kovács Lajos** sz. **Ujvári Györgyné** kalács. **Hut-fesz** 10 liter t. j. 3 zsák krumpli, 74 drb. süttők. **Szentesi János** sz. 1 zsák buza, 6 liter paszuly. 2 véka krumpli. **Nagy Ida** ispotályi óvónő görögdiénye, laskatök, krumpli. **Lindenfeld** sz. 1 üveg barackiz-Schnee. **Sámuel** sz. 1/2 hl. buza, 1/4 hl. rozs. **Tóth József** 4 csomó tengeri. **Kós Zsigmond** sz. 5 liter paszuly. **Hódi Bóla** sz. 1 tál tepertő, **Barta István** sz. 35 drb. béles, **Bernát Vincén** sz. 1 véka buza, 1/2 véka paszuly. **Id. Bányai István** sz. 1 véka buza. **Bácsi Lászlóné** sz. 2 kiló hus **Zsékely János** sz. 4 zsák krumpli, **Nagy Sándor** sz. 2 kiló hus **Székely János** sz. kézdívásárhelyi ev. ref. lelkész **Székely János** sz. kézdívásárhelyi ev. ref. lelkész **Székely János** sz. kézdívásárhelyi ev. ref. lelkész **Mihály** sz. 35 40 kila zsirnak való szalonna. Dr.

Legányi Gy. ané kezleményezésére 1892 szept. 7. 1893. márc. 24. 1893. június 13-án tartott árvaházi ünnepélyeken részt vett hölgyközönség közel 5—5 frt. adományozott az árvák megszervezésére. **Berger Henrik** sz. az árvaházi ecetszükségletet ingyen adja. Fogadják a tisztelt hölgyek és urak az árvák nevében kifejezett köszönetemet. **Székely Melinda**, tanítónő.

„Világnővő“ **K. Tóth Mihály**

avagy
aki száz napig éhezik a magyar nemzet tiszteletére,

vagyis
a legnagyobb világcsoda.

Nem mindennapi ember lehet **H. Böszörményben K. Tóth Mihály**, ami abból is következtethető, hogy a nép-humor „Világnővő“ melléknévvel tisztelte meg s ő tette meg azt egy zivataros áprilisi éjszakán, mikor minden élőlény igyekezett fedél alá menekülni, hogy éjjel lámpás mellett hét lóval boronált, havas esőben, kint a pródi pusztán. Ez az ötven év körüli, őszülő, zömök kis ember ma furcsa kérvénnyel állított be Debrecen város tanácsa iktatójába. Mint mondá: „a magyar nemzet tiszteletére, meg a mi református kálvin vallásunk dicsőségére“ világra szóló csodálatos dolgot akar a tekintetes tanács pártfogásával produkálni. Az 50 kros bélyeggel is felszerelt kérvény így hangzik:

Debrecen sz. kir. város Nagytelektetű tanácsa!

Azon hit és teljes meggyőződésben, miszerint Debrecen város összes lakossága minden században elő állott rendkívüliségek és nevezetességek előmozdításának felkaroló barátja bátor vagyok alázatos kérelmemmel becses színe elé járulni.

Ugyanis én mint szegény kis gazdálkodó, munkálkodásom ideje alatt mindig forsiroztam a különlegességeket, mert sokszor bosszantott az, hogy a világ minden részéből előkerült jócélú, medve, majom táncoltatók s másféle idegen csöcselék világ barangolók — bár nagy dolgot produkálni nem bírtak, mégis mindig akadt bámulójuk, ki figyelemre sem méltó működésüket megfizették; majd divatba jöttek a tárgyalások aztán a **Succiféle** éhezések s afféle sport különféle nemei: én nem dicsekedve senkinek a tárgyaltat titokban oly magam fokra fejlesztettem, a milyt még az egész Európában senki sem produkált; folytattam is előmutathatásáért; — azonban mint egyszerű igénytelen embert mindenütt elutasítottak, aztán sorsom gyakran is kényszerítve megpróbáltam éhezni; s most, miután azt oly magas időre kifejtteni magamat elég gyakorlottnak hiszem s magamat orvosi megfigyelés alá vetni is kész vagyok; alázatosan esedezem hogy nekem a város kebelében valami nyílt helyiségben — hol látogatóknak elég tér nyíljon — méltóztassék megengedni, hogy e tehetséget kifejthessem; nevezetesen 100 % száz napig úgy éhezem, hogy csak minden 7-dik napon eszem és iszom s így a száz nap lefolyása alatt csupán 14 nap; ha e rendkívüli cselekményem kifejtéséhez valami oly alkalmas helyet kinyerhetem, hol akár valami kirendelt ellenőrző személyek, akár a tűzörzök kebeléből rendelendő tagok felügyelete alatt; a sport e neme iránt érdeklődők látogatásuk alkalmával tett önkéntes adományokból befolyt keresetnek 1/5-részt valami jótékony célra — pl. a debreceni református egyetemre — felajánlom: erkölcsi bizonylatom % alatt mellékelem.

Méltóztassék azért ez elhatározásomban engemet felkarolni s e tudományom gyakorlására az engedélyt megadni s céom elérésében megsegíteni s ezen a földtekére vethető csodával határos nagyszerű cselekményemnek végrehajthatását egy e célra alkalmas ellenőrzéssel ellátott alkalmas hely megnevezésével — a jótékony célra ajánlott jövedelem elérése tekintetéből is eredményre juttatni kegyesen méltóztassék.

Mely nagyszerű műveletem fentolóra vételét midőn nagy lelkű becses pártfogásába még egyszer ajánlani bátorkodnám várva várt határozatok hátratilag velem való közlésére — posta útján — a posta díj mellékelése mellett — alázatos tisztelettel esedezem.

Kiváló tisztelettel maradván Debrecen Szabad Királyi Város Nagyteljesítő Tanácsának

legalázatosabb
szolgája

K. Tóth Mihály

h. bősörményi 1608/1545. ház-
szám alatti lakos

A mellékelt s mult évi okt. 10-én Bősörmény város polgármestere s jegyzője által kiállított erkölcsi bizonyítvány szerinti K. Tóth Mihály erkölcsi tekintetben ez ideig magát kifogástalanul viselte.

A magyar Succi boldog reménységgel hagyta el a városházát, mikor forcsa kérvényét beiktatásra elfogadták.

Egy házasság a II. császárság alatt.

Malot Hectortól.

(Folytatás)

86.

HARMADIK KÖTET.

XXXV.

— Nem, mert Donis ur levele csak tegnapelőtt kézbesített nekem s aznap reggel Deauvillebe utazott, honnan csak holnap jö meg. Holnap fogja ő ezen levelet olvasni, s mielőtt válaszolna, van időm cselekvésre. Részéről szükséges, hogy a rendelkezésünkre álló néhány órát Virrieux körüli működésre használj fel. Nem ismerem őt, nem vagyok vele egykoru, nem állok barátjaival összeköttetésben; rajtad áll a dolgot úgy rendezni, hogy ő ipa által megkérdetve, ne nyilatkozzék fölöled kedvezőtlenül. Hogyan állsz, hogyan álltál vele?

— Jól; de még ha úgy volna is rólam Virrieux, mint a hogyan magáról szólna, az rossz benyomást tenne Donis ura, ki egyáltalában nem érti a mi társaságunk szokásait.

— Reá birhatod Virrieuxot arra, hogy másképp beszéljen?

— Nem tudom, majd meglássuk

— Jól van tehát! Lásd, azt mondhatod, hogy ügyedet kezeid között tartod. Eddig ismerem, hogy jól vitted s szerencsét kívánok neked ahhoz; de semmi sem tesz ki annyit, hogy ne maradjon fenn valami tenni való. El-
lenedre volt elhagyni Bordeauxt?

— Az akadályomra volt; ellenségeim vannak oda'enn, kikre szükséges felügyelni.

— S utatott, hogy az ifju leányt ott kellett hagyni, mert reményem, hogy szereted ezen gyermeket?

— Istenem, atyám, nem tudok fölöle semmit, úgy hogy az magamat is bosszant. Azt bittem, hogy egy becsületes és kedves fiatal leánnyal szemben találva magamat, érezni fogom, hogy szívem egy eddig ismeretlen érzettel telik meg. Ezen érzelem nem hajtott ki, szívem nem nyílt meg. Kétségkívül tetszik nekem Martha, ő nagyon tetszik nekem; de semmivel sem érzek többet iránta, minn a mennyit má'ok iránt éreztem, és igazat szólva, a mit éreztem, nem valami nagy dolog volt, vágy, igen; de szerelem úgy a mint azt a világban értelmezik, nem. Az hiányzik nálam.

— Menjünk, te nagyon kemény vagy, csak hogy azt nem tudom, hogy csodáljalak vagy szánjalak-e? Mindenesetre, nem irigyellek, s részemről jobban szeretem mindazon gyengeségeket, melyekbe az asszonyok miatt estem, mint a te erős voltodat.

XXXVI.

Sainte Austreberthe nagyon megzavarodva távozott atyjától.

Több év lefolyta alatt ő és Virrieux barátok voltak, vagy legalább ugyanazon világban éltek, találkozáva ugyanazon körökben ugyanazon vendéglőkben, ugyanazon nőknél: ő tehát szokásairól, jelleméről a legpontosabb érte-
itéseket nyújthatott

S épen ebben rejlett a veszély. Donis ur,

a rend- és szabályszerűségről alkotott fogalmival, nem értette volna meg egyáltalában azon fajta életet, mely több év alatt a Sainte Barbenál folyt.

Kellett tehát, hogy Virrieux könnyen csusszon át ezen lét veszedelmes oldalán s a Sainte Barberól úgy szóljon, mint egy testtel-
lékkel a párisi élet gyönyöreinek élvezetében meüült fiatal emberek társulatáról, s még ezt is nehéz lesz Donis urral elfogadtatni.

Hogyan érje ezt el? Lehetetlen volt ezt tőle nyíltan kérni: először azért, mert nem lehetett bevallani azt, hogy tudja van, hogy kérdettni fog, és aztán azért mert az az ember volt, a ki képes épen ellenkezőjét mondani annak, a mit várnak tőle. Többször, mint egyszer, volt oka Sainte Austreberthe panaszkodni, súlyos ellenszenvi és vetélykedési okok léteztek közöttük, s félni lehetett, hogy az adandó alkalmat felhasználja régi nehezteleseiért őt megfizettni.

Valahányszor Sainte Austreberthe veszélyes körülmények közt volt, s ez gyakran megtörtént vele, gyorsan tudta magát elhatározni, a tűzbe ugorva. Ujra ezen heuricus módhoz fordult, s nem tűntethetve el multját, mint a hogyan egy bennünket zavarba dönthető levél elégetünk, elhatározta, csak a jelenbe kapaszkodni. Ekkor, azon eszméből kiindulva, hogy Donis ur előtt úgy kell bemutatattania, mint egy olyan embernek, a ki ma már nem az, a mi hajdan lehetett, azt gondolja, hogy Balinet fogja felhasználni és a Tuillériáktól a rue Royaleig egy, ezt eredményező tervet épített.

(Folyt. köv.)

Apró-cseprő.

* **Üdvarias fogorvos.** Kis asszony: Doktor ur, mit fizetek egy foghúzásért? — Fogorvos: Két forint. Ha egy tucatot tesz-
szik kihuzatni, 20 percent kedvezményt adok.

* **Veszedelmes kívánság.** Ügyész (a halálra ítélt borbélyhoz, a ki a siralomházban ül.) Van még valami utolsó kívánsága? Elítélt: Igenis. Ügyész: Micsoda? Elítélt: Szeretném az ügyész urat — megborotválni.

UTOLSÓ AKORDOK.

Szomorun zengő érzelmes dalok,
Szólaljatok meg, hogy ha m'ghalok.
Egyszerű, csöndes koporsóm felett:
Ne si jon senki fájó könnyeket.

De míg porom a sirhoz el nem ért
Dalok kövessék hűn a temetést —
S m'g egyszer utóljára mind-egyik
Hasson el, némán nyugodó szívemig.

Vágy, álom, ábránd, remény, szerelem
Szélid zsongásban mind együtt legyen.
S bár az enyészet már reám lehel,
Lengjék körül szétporló szívem-t.

Mert tört hangszer is fölzeng az alatt
Mig végső hurja búsan fölsza ad.
Ha hozzám jutnak koporsómon át,
Hangjuknál békén álmodom tovább!

Szabó Sándor.

Az ily jelenet egy leányka, a kit én egy rossz társaságból jóba vezettem.

Shakespeare.

„Onnét veszem a jót, a hol találom.”

Molière.

A genie nem loptanem szerez és rombol, az elvett tartományt az országához csatolja, öntörvényei alá hódítja, önjobbágyaival rakja meg, kinyújtja arany vesszejét fölötte, és senki se merje mondani, hogy ez nem az ő öröksége.

Id. Dumás.

* **Mi van a gyerekek zsebében?** Egy anya leveléből vesszük át a következőket: A minap mikor a gyerekek már aludtak, végig kutattam a zsebeiket. A legkisebbiknek, a hat éves Gyurinak a zsebében a következőket találtam: Három szál különböző hosszúságú fonalat; három szál elérett gyufát; egy rozsdás törött vasszeget; három erősen megcsontított pléhkatoót; egy kis sipot, egy viaszgyertyacsutakot és egy gumizsinórt. Azután jött a nyolc éves Mariska. A zsebeiben találtam egy kék szalagot, egy vörös és egy zöld pántlikavéget; egy kis tárcát, pénz nélkül; viaszból való babafejet; Azután jött Katica, tizennégy éves. A zsebkendővel mindjárt egy puderozó papircsmagot és egy hervadt rózsát huztam ki. Tárcájában 20 krajcár mellett egyszőke és egy barna hajpamacsot találtam, zöld szalaggal átkötve (a férjem azt állítja, hogy az én hajam és az övé.) Azután valami tüsszentő port találtam, melytől magam is prüszkölni kezdtem. De legérdekesebb volt a következő levél: „Kedves Matild! A miatt a hóboros M. miatt csak nem fogunk összeveszni! Én nem vagyok érzékeny, de ő megint ostoba libának nevezett a miatt a szathmári béke miatt, mely 1711-ben volt.” Most következtek a legidősebbiknek, a P. stának a zsebei, a ki 15 éves és a 6-ik gimnáziumba jár. Tartalom: egy skatulya bajuszpedrő, zsebkés, bajuszkefe, üres erszény, egy szivarszipka, melyet férjem ezélt egy hópappal elveszített s egy fűyölő, a milyennel a kutyákat szokták dirigálni. — Eszembe jutott az én gyerekkorom, a mint az apróságokat nézegettem s bána-
tos sóhajjal visszaraktam a zsebekbe mindent — még a szivarszipkát is.

Meghaltak.

1894. január 7.-től január 14.-ig.

Kossuth-Varga utcai városrészben: Györi Ferencz lánya Mária 1½ é. ref. görcsök. Vass János lánya Juliánna ref. halvaszül Faragó Mihályné 60 é. r. kath. tüdőgümőkór, öz. Miskolci Imréné 77 é. ref. aggkór. Nagy Zsuzsanna keresztfia ref. halvaszül. Geréby Fülöp 58 é. r. kath. szervi szivbaj. Szepessy Gábor fia Gábor 4 hón. ref. görcsök, Papp Istvánné 35 é. ref. tüdőgümőkór. öz. Oláh József 79 é. ref. aggkór, Kozma Sándor fia Sándor 1 hón. ref. veleszül gyeng. Sudriec Mátyás fia József 1 hón. gyöng. Fluk Miklós lányuk két hetes halvaszül. Törcs Imre lánya Róza 22 é. ref. aszob. Fekete Zsuzsanna lánya Erzsébet 6 hón. ref. bélhurut. Kovács István 83 é. ref. tüdőhurut, Kiss Jánosné 34 é. ref. hagymáz.

Csapó-Péter fia i részben: Szabó Mihály lánya Erzsébet 4 hón., róm. kath. bélhurut. — Tóth Imre lánya 4 napos, ref., görcsök. — Mezei Sándor lánya Zsuzsanna 6 éves ref., toroklob. — Vékony Mihály lánya Eszter 1 hónapos, ref., görcsök. — Varjas Péter fia Sándor 6 napos, ref., görcsök. — Csétei Zsuzsanna 3½ éves, ref., aszkór. — Diószegi Mihály fia Ferenc 4 éves, ref., tüdőlob. — Lakatos Borbála halvaszületett fia, ref. — Nagy Margit 55 éves, ref., szivhüdes. — Feik Józsefné 47 éves, róm. kath., méhrák. — Nagy Ferenc 2 hón., ref., buja seny.

Piacz Hatvan utcai városrészben: Pataki Ferenc lánya halva szül. ref. Kecskeméti Ferenc fia Mihály 3 év. ref. tüdőhurut, Józsa Sámuelné 82 ref. végelgyeng. Spitzkó Jánosné 74 ref. végelgyeng. Mátyás Albert lánya halva született gör. kath. Grünvald Mór 51 év. izr. agyszélhüdes, Török 76 éves ref. végelgyengülés, Kozma Péter 59 ref. agyszélhüdes, Cser Márton, Hani lánya 1½ év. izr. tüdővész.

Közgazdaság.

* **Vállalkozók figyelmébe.** A m. kir. államvasutak kolozsvári üzletvezetősége, az 1894. esetleg további évekre szükségelt fagygyuanag szállítására 1894. február hó 8-ik napjára pályázatot hirdet; mely körülményről az érdekeltek azzal értesítetnek, hogy az idevonatkozó

feltételek az alulirt kamara hivatalában megtekinthetők. Debrecen 1894. január 14. A kereskedelmi és iparkamara.

* A millenniumi kiállítás veszedelme. Egészen váratlanul veszedelem fenyegeti ezredéves országos kiállításunk sikerét. Senki sem gondolt annak az eshetőségnek a bekövetkezésére, amely most meglepte a kiállítás intéző köreit. Arról van szó, hogy 1896-ban, amikor a magyar nemzet ezredéves fennállásának ünnepét üli és nemzeti kiállítást akar rendezni, egy velünk barátságban levő másik állam, a török birodalom is francia tüke segítségével nemzetközi kiállítást rendez Konstantinápolyban. A mult héten a francia vádlakozók a szultán meghata mazásával már megkapták az engedélyt arra, hogy 1896-ban világkiállítást rendezzenek. A szultán egy pasát delegált a franciák mellé, aki mindenben segítségükre lesz az előmunkálatoknál s a kiállítás számára szükséges területek kisajátításában.

Budapesti árú-tózsde.

Gyenes és Társai gabona-bizományi üzlet (Nádor u. 6. sz.) tudósítása a „Debreceni Ellenőr” részére.

Budapest, január 15.

Napi jelentés.

Gabonaüzlet.

Buzát ma gyengén kínáltak, a vételkedv esendes, s így az irányszat is csendes maradt. Elkel 16.000 mm. változatlan napi áron.

Ela dások:

Tiszavidéki. 100—81 mm. 7.85 frt. 100—80³ mm. 7.80 frt. 200—80 mm. 7.85 frt. 100—80 mm. 7.82¹/₂ frt. 100—79 mm. 7.75 frt. 100—77 mm. 7.40 frt. 3 havi időre.

Zab 6.90—7.20 frt.

készpénzfizetés mellett.

Határidő-üzlet. A tegnapi külföldi hírek lanyha irányszatot jelentettek, és így ma nálunk is lanyhább volt az üzlet, mihez még a készárak üzlettelensége is hozzájárult, buza 1—2, tengeri a nagyobb eladási kedvre 4—5 krral lanyhább.

Zárlat 1 óra:

	frt
B u z a márc. ápril.-ra 1894.	7.47—7.48
szept.—okt. 1894.	7.67—7.68
R o z s tavaszra 1894.	5.98—5.99
Tengeri máj.—júna 1894.	4.84—4.85
Z a b márc.—áprila 1894.	6.71—6.72
Repeze aug.—szept. 1894.	12.20

Zárlat 4 óra:

	frt
B u z a márc.-ápril.-ra 1894.	7.47—7.48
szept. okt. 1894.	7.67—7.68
R o z s tavaszra 1894.	5.98—5.99
Tengeri máj.-júna 1894.	4.85—4.86
Z a b márc.-áprila 1894.	6.70—6.72
Repeze aug.-szeptre	12.20

Időjárás: hideg havas.

Debreceni városi színház.

Idénybérlet 85. sz. V. Kis bérlet 5 szám.

Kedden, 1894. évi január 16-án:
páratlan bérletben:

A P E Z S G Ó.

Eredeti vigjáték 3 felvonásban.

Személyek:

Özv. Hab Gáborné	Lubrine Julia
Mari, Hókáné	Ardai Ida
Lotti,	Bogyó Ilonka
Lori,	Takacs Jolán
Hóka Ottó	Tapolcai Dezső
Hóka Tóni	Krémer Jenő
Lég Arauka	Locsarekné
Kép Akos	Péchy Kálmán
Polka Gerő	Püspöki Imre
Polkáné	Kiss Irén
Ban di, fiuk	Rózsahegy K.

Történik: Hóka Ottó kastélyában, reggeltől estig. — Idő; jelen.

M Ű S O R:

Szerdán, január 17-én: „Dolovai nábob“, írta H e r c e g h Ferenc. (páros bérletben.)
Csütörtökön, január 18-án: „Keleti utazás“, vigjáték, írták S c h e e r és B l u m e n t h a l. (Páratlan bérletben, itt először.)

Pénteken, január 19-én: „Kis baba“, bohózat, írta P u s z t a i Béla. (Bérletszűnetben, leszállított helyárrakkal. Itt először.)

Szombaton, január 20-án: „Dolovai nábob“ színmű, írta H e r c e g h Ferencz. (Páros bérletben.)

Vasárnap, január 21-én: „Zsuzsika“, népszínmű, írta L u k á c s y Sándor. (Páratlan bérletben.)

Szerkesztői posta.

M. (Monte-Carlo) Ha csak kedved meg van nyugtatva, ugya mi nyugalmu k felett is nyugodjék meg. Ha aranyai elusztak Monte Carlóban bizonyára maradt annyi papiros-puze, hogy elutazhassék a kártyások Seylla- és Charybdisének tájékáról. Mikor pedig ismét lesznek aranyai, tegy föl a „Blattra“ idehaza, legálább megkíméli az uti költséget. Van hazánkban is elég Monte-Carlo.

E. Csakugyan a költő Jakab Ödön az, a kit Budapestre helyeztek át. Miután oly nagy tisztelője, itt mutatjuk be egyik legújabb költeményét:

Szeretjük mi egymást.

Szeretjük mi egymást, édes feleségem,
Akárcsak szerelmünk első idejében,
Pedig a mióta férj, feleség lettünk:
Bizony sok esztendő repült el felettünk!

Maholnap fekete fűrtjeink közé már
Őszi dért sző egy egy-egy váratlan fehér szál,
S mire észrevennök: leléttük a nyarat,
A virágos ut a hátunk megett maradt!

Még csak most látom, hogy ez a nagy szerelem
Beh gonosz játékot űz veled és velem:
Míg csalfa mosolylyal hízlekedik szembe,
Dolgozik ellenük alattomban egyre.

Rövidebbé teszi számunkra az évet,
Szaporán váltja ránk a napot az éjet;
Közébe gyorsan visz a véghatárnak,
Hová sokan olyan későre találnak.

AZ ALSÓ-SZABOLCSI TISZAIÁRMENTESÍTŐ TÁRSULAT IGAZGATÓSÁGA DEBRECENBEN.

584.
1892.

HIRDETME NY.

A társulat egyéni ártérfejlesztési munkája a Nagyméltóságú m. k. földmivelésügyi miniszter ur 6193/1891. és 53210/1893. számú magas rendeletével, alapul megállapított vizszinek szerint elkészítettén és felülvizsgáltatván, a t. választmány folyó évi október hó 3-án tartott gyűlésében IV/5. szám alatt hozott határozatával, annak az 1884-ik évi XIV. törvénycikk 13. §. értelmében közszemlére kitételét elrendelte.

Ezen határozathoz képest:

1. Szab kir. Debreczen város.
2. Hajdumegyéhez tartozó következő ártéri községek: Hajdu-Böszörmény, Hajdu-Nánás, Hajdu-Szoboszló, Balmaz-Ujváros, Nádudvar, Csege, Egyek, Püspök-Ladány.

ártér birtokosai ez uton is értesítetnek,

1. hogy az egyéni ártérfejlesztési munka a társulat székhelyén Debreczenben (Széchenyi utca 1765. sz. a.)

1894. évi Január 15. napjától, ugyanazon év Február 15. napjáig közszemlére kitétetett.

2. Hogy ezen határidő alatt az összes vonatkozó iratokat, vizelosztási terveket térképeket, ártéri telekkönyveket, a társulat műszaki irodájában megtekinthetik s metalan felmerülő panaszait, ugyanazon határidőben t. igazgatóság útján, a t. közgyűléshez bélyeg és illetékmentesen beadhatják, ki is a beadott panaszok elbírálása tekintetében az 1884. évi XIV. törvénycikk 13. §-a rendelkezésének megfelelőleg intézkedett.

3. Hogy a minden egyes birtokos birtokának ártéri bevonására vonatkozó egyéni értesítő az illető község előjáróságának városi hatóságnak kézbesítés végett kiadott s ott az ávehető.

4. Hogy minden egyes ártér-birtokosnak ártéri összes birtokát magában foglaló birtokleve az illető község előjáróságához (városi hatósághoz) kiküldettek, s azok az érdekeltek által ott is megtekinthetők, vagy lemásolhatók.

Kelt Debreczen, az 1893. évi október hó 3-iki választmányi gyűlésből.

DIENES BARNA

t. igazgató.

De azért ne adjuk a fejünket búnak,
Hogy a legjobb idők oly sebesen mulnak;
Hiszen az élet ha ily rövid lesz nekünk,
Azon még később is könnyen segíthetünk.

Egyezzünk össze majd, hogy egy egész napig
Szívünk a kölcsönös sze elemmel szakít,
S jól tudom: az a nap olyan hosszú leszén,
Hogy mindent kipótol, édes feleségem!

Kiadó és laptulajdonos:

„Osekonai“ nyomda és kiadó r.-t.

Feladó szerkesztő:

Komlóssy Dezső.

Szives tudomásul!

A közelgő farsangra nagy választékban érkeztek raktárra:

Báli szövetek,
Szines selymek,
Francia-Voile-ok,
Atlan, satin és batistok,
továbbá

legyezők, virágok, csipkék,

BÁLI BELEPŐK,

melyeket igen olcsón árusítunk el.

SZABÓ LAJOS FIAI

Debreczen, Rózsater.

Mintákat kívánatra készséggel küldünk

MEGHIVÁS.

A
DEBRECZENI KERÜLETI BETEGSEGÉLYZŐ PÉNZTÁR
folyó évi január 21-én,
azaz vasárnap délelőtt 9 órakor

A VÁROSHÁZA NAGYTERMÉBEN
RENDKIVÜLI KÖZGYŰLÉST

tart,
melyre a pénztár megválasztott közgyűlési
tagjai ezennel meghívotnak.

TÁRGY: Az alapszabályok módosítása
Debreczen, 1894. január 12.

A kerületi betegsegélyző pénztár
igazgatósága.

Szabolcsmegyében

fél órányira a vasuti állomástól **egy
2200 és 700 holdas prima bir-
tok** (per 1200 □ öl) azonnal bérbe
adandó 6 esetleg 9 évre. Kitűnő gazda-
sági épületekkel teljesen felszerelve és
uri lakokkal ellátva. A birtokokon össze-
sen 104 (Száznegy) katasztr. hold kincs-
tári dohány engedély van. Bővebb felvilá-
gosítással szolgál

Leveleki Mór

tulajdonos

Sényőn u. p. Napkor.

Arczfesték és puder

gyakran annyira megrontják a bőrt, hogy
nyomuk már rövid idő múlva arczon is-
merhetővé lesz, ezen bajnak elejét véve,
minden hölgy csak

nyirfa-balzsam-szappant

a Parfumerie Equitable bécsi cégtől
használjon. (5)

Darabonkénti ára 35 kr. Kapható:

Fisch Testvérek, Kálnay és Tsa, Kovács
Antal, Plank Agoston, Tóth Testvérek
Steiner és Wittman és Érmihályfaj-
ván: Kovács testvérek.

Minden köhögés

valamint a tüdő, gége és lélegző csövek bár-
mily katarális megbetegedése, továbbá léleg-
zési nehézségek, szűkmellűség, asthma, elnyál-
kásodás, hurutok, rekedtség, torok-csiklando-
zás — kezdő tüdővész leggyorsabban meg-
gyógyíttatnak az évek óta legjobbnak bizo-
nyult, orvosi előírás szerint készített és or-
vosok által ajánlott szerek: **Szt.-György tea**
csomagonként 50 kr., és ahhoz tartozó **Szt.-
György-katarr-por** dobozonként 50 kr. pon-
tos orvosi használati utasítással együtt. —

Eredmény már néhány nap múlva
észlelhető.

Kevesebb mint két csomag nem küldetik
Postai küldeménynél csomagolás és fuvarle-
vélért 20 krral több; minden megrendelés
közvetlenül a

Szt. György gyógyszerházhoz, Bécs,
V/2., Wimmergasse 33. intézendő.

Az összeg előleges beküldése postautal-
vány által kívánatos.

Gróf Esterházy Géza-féle
cognacgyár-részvénytársaság
BUDAPESTEN.

Teljesen befizetett részvénytőke
640.000 korona.

Az osztrák magyar birodalom egyik legnagyobb cognacgyára,

ESTERHÁZI COGNAC

tiszta borból idegen anyagok hozzákeverése nélkül készült és
ezért a közönség kedvencz itala.

Több ezer elismerő
nyilatkozat.

Diszoklevél, aranyérem
s díszkereszttel kitüntetve.

Legelőkelőbb orvosi tekintélyek általajánlva kapható Debreczen-
ben: Áron Mik-a, Áron Manó és társa, Csanak József, Ráki József,
Zelmos, Gerébi Fülöp, Leidenfrost Armin, Szabó Zsigmond, Varga
Lajos, Parthy Ferencz, fogyasztási és italadókat bekezelő polgári szövetkezet, Posz-
szert János, Balogh Béla és minden nagyobb üzletben.

RAICS GYULA

fűszer, csemege, tea és rum kereskedése

DEBRECZENBEN,

N.-Hatvan és K.-Mester-utca sarkán.

A „FEKETE ELEFÁNT“-hoz,

DIETRICH és GOTTSCHLIG cs. és kir. udvari szállítók, tea és rum nagykereskedők
bizományi raktárak.

Ajánl a téli évadra:

Legtisztábban kezelt fűszerárukat.

Legjobb minőségű

Udvari, Ananász, Jamaika, Cuba és Brazíliai RUMOT.

Legkitűnőbb minőségű

Orosz-karaván, Pecco, Mandarin, császár, Moszkvai és király vegyíték TEAT,
melyekből árjegyzéket a fenti cégtől szívesen szolgálunk, továbbá

Thea süteményt.

Legfinomabb magyar és francia COGNACOT és PEZSGÖBORT.

Rajnai különlegességi borok raktára.

Suchard és Maestrani-féle csokoládét. Válogatott szép Marónit

Ementhall, Strachino, Groji, Palocsár, Imperial, Hagenbergi

Trappista és Monori vadász

— csemege SAJTOT, —

szepességi főzeléket,

nemes faju

ozitrom és narancsokat,

valamint minden itt fel nem sorolt

— CSEMEGE ÁRUKAT —

legjutányosabb árban.

Postai megbízások a legpontosabban eszközöltetnek csomagolás
felszámítása nélkül.